

LÄNSSTYRELSEN

Malmöhus län

Miljövårdsenheten

Bd L Knutsson

040 - 14 60 39

BESLUT

1 (2)

1988-12-21

11.1211-3283-88

1282-201

Rek + mb

Fastställelse av skötselplan för naturreservatet Gråen i
 Landskrona kommun
 (2 bilagor)

Riksantikvarieämbetets fornvårdsenhet har upprättat förslag till skötselplan för naturreservatet Gråen i Landskrona kommun. Gråen förklarades som naturskyddsområde, numera naturreservat, den 10 april 1952 och som byggnadsminnesmärke den 25 januari 1935.

Statens naturvårdsverk, kommunstyrelsen i Landskrona kommun, skogsvårdsstyrelsen i Malmöhus län, riksantikvarieämbetet, byggnadsstyrelsen, Skånes Naturvårdsförbund/Föreningen Landskronatraktens Natur och Skånes Ornitologiska Förening har yttrat sig över skötselplanen.

LÄNSSTYRELSENS BESLUT

Länsstyrelsen fastställer enligt 9 § naturvårdsförordningen bilagda skötselplan (bilaga 1), daterad den 21 december 1988, att gälla tills vidare.

Detta beslut kan överklagas hos regeringen (miljö- och energidepartementet), se bilaga 2.

I den slutliga handläggningen av detta ärende har deltagit miljövårdsdirektör Lars Pålsson, beslutande, länsantikvarie Carin Bunte och byrådirektör Lars Knutsson, föredragande.

Lars Pålsson

Lars Knutsson

1988-12-21

11.1211-3283-88
1282-201

Bilagor

1. Skötselplan för naturreservatet Gråen
2. Hur man överklagar

Kopia till

Statens naturvårdsverk, Box 1302, 171 25 SOLNA -X
Kommunstyrelsen i Landskrona kommun,
261 80 LANDSKRONA -X

Skogsvårdsstyrelsen i Malmöhus län, Box 176,
221 00 LUND (9 ex)

Riksantikvarieämbetet, Box 5405, 114 84 STOCKHOLM
Riksantikvarieämbetet, Fornvårdsenheten, Box 66,
351 03 VÄXJÖ

Byggnadsstyrelsen, Nya plan- och bostadsverket,
Box 12513, 102 29 STOCKHOLM -X

Skånes Naturvårdsförbund, Vombs by, 240 14 VEBERÖD
Föreningen Landskronatraktens Natur, c/o Weibullsholm,
Box 520, 261 24 LANDSKRONA

Skånes Ornitologiska Förening, Ekologihuset,
223 62 LUND

Kulturmiljöenheten

Miljövårdsenheten (2 ex)

Registrering (3 ex)

Akten

SKÖTSELPLAN FÖR NATURRESERVATET GRÅEN

1. ALLMÄN BESKRIVNING

1.1 Data

<u>Reservatets namn:</u>	Gråen
<u>Avsatt:</u>	1952-04-10
<u>Kommun:</u>	Landskrona
<u>Fastigheter:</u>	Del av Lundåkra 10:1 och 10:2
<u>Läge:</u>	Ön Gråen med tillhörande revlar vid Landskrona.
<u>Karta:</u>	Topografisk karta: 2C Malmö NV Ekonomisk karta: 2C 9c Landskrona
<u>Gräns:</u>	Området är markerat med svart hel- dragen linje på karta till planen.
<u>Areal:</u>	Ca 30 ha
<u>Markägare:</u>	Staten/Byggnadsstyrelsen och Landskrona kommun.
<u>Naturvårds- förvaltare:</u>	Skogsvårdsstyrelsen i samråd med byggnadsstyrelsen.
<u>Planförfattare:</u>	Riksantikvarieämbetets fornvårds- enhet.

1.2 Föreskrifter enligt länsstyrelsens beslut den 10 april 1952 och 6 mars 1958

- Obehöriga förbjudas att under tiden den 15 mars - den 1 augusti landstiga å eller eljest beträda naturreservatet.

1.3 Beskrivning

Området är naturreservat och byggnadsminnesmärke, objekt M 111. Reservatet är avsatt som skydd för fågellivet.

1988-12-21

11.1211-3283-88
1282-201

Inom området finns befästningsanläggningen Gråen vid Landskrona. Anläggningen som består av vallar, bastioner och gravar anlades 1754 av kung Adolf Fredrik. Området kallades senare Citadellet Adolf Fredrik. På ön finns endast en bevarad byggnad, Kruttornet, som anlades på 1800-talet. I sydöstra bastionen finns lämningar efter ett påbörjat kruttorn. På ön finns även en sentida gravplats samt grundplintar efter baracker från 1940-talet. Östra delen av anläggningen är bebyggd med ett 20-tal fritidshus. Större delen av anläggningen är vattenyta men ett flertal förbindelsegångar finns på smala landremsor.

De yttre vallarna är gräsbevuxna. Inom inre borgområdet är vissa ytor friröjda men i norr och väster förekommer kraftig igenväxning med alm och ek samt täta buskage av bl a nypon, fläder, hagtorn, oxel, syren och druvfläder. Öarna är kraftigt igenväxta av buskvegetation.

Befästningsanläggningen hyser sedan lång tid tillbaka en för regionen ovanligt rik och varierande häckfågelfauna. I vallgravssystemet häckar bl a en av Skånes f n största skrattnåskolonier (ca 1 800 par i början av 1980-talet) och dessutom flera andra arter såsom knölsvan, gräsand, skedand, vigg, kanadagås och grågås. På vallarna förekommer vidare ca 350 par gråtrut, 140 par ejder samt enstaka par av strandskata, fiskmå, fisktärna och småtärna.

Röjnings- och slätterarbeten har utförts sedan slutet av 1960-talet och 1986 startade fårbeete i området. Betet har gett mycket gott resultat åt den förslummade markvegetationen och större delen av markytan har nu en bra och slittålig grässvål.

P g a mycket dålig vattencirkulation i området är alla vattenytor på väg att slammas igen och växa igen med vass.

2. DISPOSITION AV MARK OCH VATTEN

2.1 Målsättning

Tillgängliga markytor bör hållas öppna med betesdrift. Viss gallring av buskage och träd eller trädgrupper utföres. De öar som ej är tillgängliga lämnas för fri utveckling. Genom att öppna för vattencirkulation kan förmodligen vattenkvaliteten förbättras och igenväxning upphöra.

1988-12-21

11.1211-3283-88
1282-201

2.2 Detaljbeskrivning och detaljåtgärder

Skötseln har uppdelats i 4 områden: 1. Yttre vallarna. 2. Inre "borgområdet". 3. Öarna och revlarna. 4. Vallgraven.

SKÖTSELOMRÅDE 1: YTTRE VALLARNA

Beskrivning

De yttre vallarna och bastionerna avgränsas mot utsidan av en kallmur av huggen granit. Vallarna i övrigt är gräsbevuxna och sluttar brant mot den vattenfyllda vallgraven vars stränder är helt igenvuxna med vass. Vallarna är i huvudsak friröjda och betade.

Målsättning

Vallarna hålls friröjda och betade.

Åtgärder

Bete med får. Ev kompletterande slåtter. Rökning av sly vid behov.

SKÖTSELOMRÅDE 2: INRE BORGOMRÅDET

Beskrivning

Det inre borgområdet är helt omslutet av vallgraven och nås via 3 smala landtungor. Delar av området, främst i anslutning till KRUTTORNEN och BEGRAVNINGSPLATSEN är friröjda men området i norr och väster är kraftigt igenväxt med alm och ek samt täta buskage av bl a nypon, fläder, hagtorn, oxel, syren och druvfläder. Här finns även en del hallon samt körsbärsträd och sälg.

Målsättning

Solitärträd av ek och alm friställs. I övrigt hålls området relativt öppet med bete. En del buskage lämnas orörda.

Åtgärder

1. Rökning av nyponbuskage som hindrar fåren eller där dessa riskerar att fastna. I övrigt röjs ca 60-70 % av buskagen bort.
2. Solitärträd i västra delen friställs och vissa döda och skadade träd tas bort.

1988-12-21

11.1211-3283-88
1282-201

3. Bete med får. Ev kompletterande slåtter.
4. Befintliga spänger till begravningsplatsen och södra kruttornet breddas så att fåren kan gå över. Underhåll av stängsel, trummor, broar och spänger.
5. Grovstädning av avfall.

SKÖTSELOMRÅDE 3: ÖARNA OCH REVLARNA

Beskrivning

Skötselområdet avser alla delar som ej är tillgängliga för betesdjuren. Öarna är kraftigt igenväxta av buskvegetation.

Målsättning

Områdena lämnas för fri utveckling.

Åtgärder

Inga.

SKÖTSELOMRÅDE 4: VALLGRAVEN

Beskrivning

På grund av igenslammade och felaktigt utförda vattenregleringssystem är vattnet i vallgraven nästan helt stillastående regnvatten vilket gör att vallgraven till stor del är igenväxt och med mycket dålig vattenkvalitet.

Vattenståndet i Landskrona hamn varierar mellan +1,2 m - - 1,0 m kring medelvattenståndet. Högvattennivån inträffar som regel under tiden december-februari.

Målsättning

För att förbättra vattenkvaliteten och därmed minska igenväxningen av vallgraven kan föreslås följande åtgärder:

1. Befintlig trumma i södra vallen tas bort och ny öppning i vallen görs enligt skiss. Bilaga 5.

Över öppningen byggs en träbro.

1988-12-21

11.1211-3283-88
1282-201

2. Fem (5) mindre diken ca 1 m djupa och 1,5 m breda grävs genom de smala landtungorna enligt markering på karta. Bilaga 2. Över dessa diken byggs broar ca 2 m breda.

Åtgärder

Innan åtgärderna vidtages skall i samarbete med länsstyrelsens miljövårdsenhet och Skånes Ornitologiska Förening utföras en undersökning för att klarlägga konsekvenserna av tänkta åtgärder.

3. ANORDNINGAR

Information

Informationsskyltar uppsättes på lämpliga platser.

4. FINANSIERING OCH ANSVARFÖRDELNING

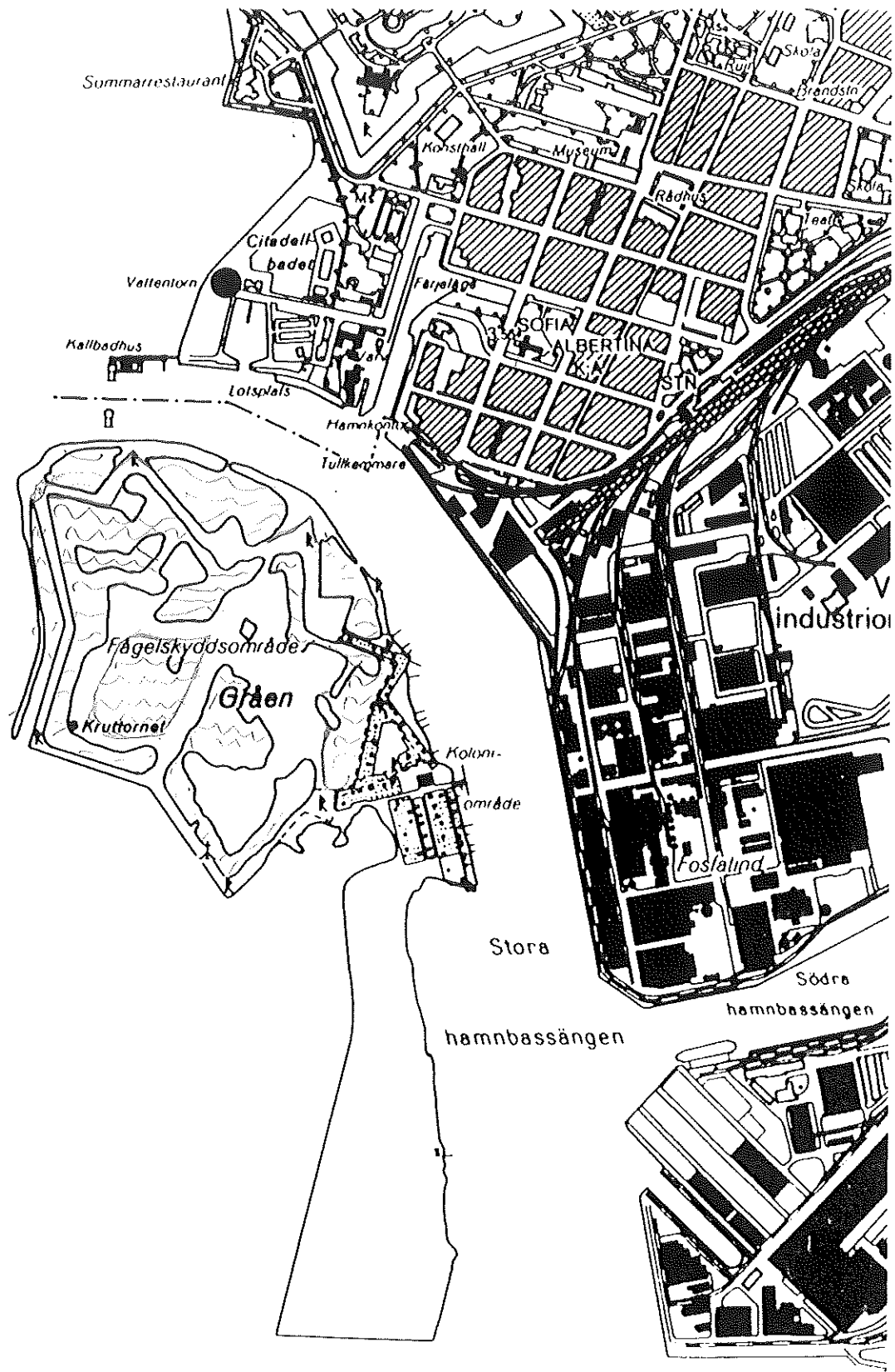
Länsstyrelsen svarar för utarbetande och kostnader för skyltar vilka uppsättes av skogsvårdsstyrelsen.

Samtliga övriga åtgärder och skötsel utföres som fornvårdsarbeten i form av beredskapsarbeten vilket riksantikvarieämbetet ansvarar för. Antalet beredskapsarbeten per år beräknas till ca 50.

5. KARTOR M M

1. Översiktskarta
2. Reservatets omfattning, skötselområden och anordningar
3. Utdrag ur fornlämningsregistret
4. Utdrag ur Landskrona stads äldre bebyggelse samt fornlämningar 1960
5. Skiss Vallgenombrott

ÖVERSIKTSKARTA

NATURRESERVATET GRÄN

TECKENFÖRKLARING

- Reservatsgräns
- Föreslaget vallgenombrott
- Dike med bro
- Betesmark *~ 8 ha*
- Vegetation för fri utveckling
- Vatten
- 1** Skötselområden

0 100 200 m

Skala 1:4 000